

SAMEN WERK MAKEN VAN WELZIJN

**Hoe de overheid en het werkveld samen kwaliteitsvolle
ondersteuning voor iedereen kunnen garanderen**

**Memorandum 2019
Vlaams Welzijnsverbond**

SOLIDAIR

GEËNGAGEERD

RESPECTVOL

VERBINDEND

Voorwoord

Het Vlaams Welzijnsverbond gelooft in een solidaire samenleving waarin iedereen meetelt. Daar werken we elke dag aan mee door initiatiefnemers in de jeugdhulp en gezinsondersteuning, de kinderopvang en de ondersteuning van personen met een handicap te verenigen. We vertegenwoordigen zo'n 750 voorzieningen en organisaties, die samen ongeveer 35.000 mensen met een ondersteuningsnood en 30.000 medewerkers verenigen.

Onze werking steunt op vier kernwaarden¹: respect, solidariteit, verbinding en engagement. We zoeken gericht naar kansen om het recht op welzijn voor iedereen te maximaliseren. Als werkgeversorganisatie ondersteunen wij onze leden in hun welzijnsgericht ondernemerschap² en behartigen we hun belangen. Daarnaast beïnvloeden we maatschappelijke en politieke ontwikkelingen door een actieve rol op te nemen in relaties met de overheid en partners.

De voorbije jaren waren turbulent. Onze sectoren ondergingen heel wat wijzigingen en het werk is nog lang niet af. Daarom vinden we het belangrijk om onze bekommernissen voor de toekomst kenbaar te maken in dit memorandum.

Eén ding staat vast: welke uitdagingen er ook nog op ons afkomen, het Vlaams Welzijnsverbond blijft zich volop inzetten voor een solidaire samenleving, voor meer welzijn voor het individu én de maatschappij.

Hendrik Delaruelle, algemeen directeur
Jan Renders, voorzitter

¹ [Vlaams Welzijnsverbond \(2018\). Missie](#)

² [Vlaams Welzijnsverbond \(2013\). Charter samen ondernemer in welzijn](#)

Maak van het recht op ondersteuning een garantie

Iedereen heeft recht op ondersteuning. Dat recht start bij een toegankelijke welzijnssector, die iedereen op het moment dat hij dat nodig heeft de gepaste hulp kan bieden.

• Een **open-endfinanciering** – zoals in het onderwijs en de medische zorg – blijft ons uitgangspunt: ondersteuning zou niet mogen vertrekken van programmaticnormen, maar de opvang- en ondersteuningsnood als uitgangspunt moeten hebben.

• Zorg voor **een langetermijnplanning en een meerjarenbegroting**, zodat de zorgaanbieders een strategische planning kunnen uitwerken. Dat is essentieel om te kunnen investeren, innoveren en ondernemen. De diversiteit aan financieringssystemen, zoals de PVF en de complexe zorgnetwerken, neemt met de dag toe. Een raming maken wordt moeilijk, de stabiliteit komt in het gedrang.

• Werk **de wachtlijsten**³ weg.

- **Kinderen en jongeren**

5.273 kinderen en jongeren wachten op niet-rechtstreeks toegankelijke hulp⁴. Op basis van die cijfers en rekening houdend met de gemiddelde kostprijs per plaats, kost het zeker 248,3 miljoen euro om hen allemaal gepast te kunnen ondersteunen. Voor de 1.533 kinderen en jongeren die wachten op een persoonlijk assistentiebudget is minimaal 53,7 miljoen euro nodig. Over de wachtenden in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zijn geen cijfers beschikbaar, maar we schatten dat binnen die context nog eens 46 miljoen euro nodig is om iedereen te kunnen helpen.

➔ **Totale nood: 348 miljoen euro.**

- **Volwassenen met een handicap**

We deden ook een bevraging naar de noden voor rechtstreeks toegankelijke hulp in de VAPH-sector: de raming voor het wegwerken van de wachtlijsten is 22,8 miljoen euro. Op basis van onze berekeningen kost het 442,5 miljoen euro om alle meerderjarigen met een handicap van een persoonsvolgend budget te voorzien.

➔ **Totale nood: 466 miljoen euro.**

- **Kinderopvang**

In het decreet Kinderopvang van 2012 werd de ambitie geformuleerd om voor ieder kind jonger dan drie jaar met een behoefte aan kinderopvang een gegarandeerde opvangplaats te voorzien tegen 2020. Die ambitie is nog lang niet waargemaakt. Actualisatie van de programmatie is noodzakelijk. Er is nog een potentiële nood aan opvangplaatsen, maar die nood is niet gelijk verspreid in Vlaanderen.

³ Voor een gedetailleerde berekening van de cijfers, klik [hier](#)

⁴ Zie [Jaarverslag Jeugdhulp 2017](#)

Geef voldoende ruimte aan welzijnsgericht ondernemerschap

Welzijnsgericht ondernemen betekent binnen een meer economische setting bewust keuzes maken die een meerwaarde creëren voor het individu én de maatschappij. Het gaat uit van welzijnsmaximalisatie. Winst is geen drijfveer: overschotten worden geherinvesteerd in functie van het maatschappelijke doel.

- Zorg ervoor dat **regelgeving** welzijnsgericht ondernemerschap mogelijk maakt en niet beperkt! Voorzie er dus voldoende ruimte, vrijheid en mogelijkheden in. Regelgeving moet ook rechtszekerheid bieden, zodat organisaties durven te ondernemen. Er mogen geen (extra) drempels worden ingebouwd of blijven bestaan. Bijvoorbeeld:
 - De sector ondersteuning van personen met een handicap vraagt nadrukkelijk om bij de verdere uitrol van de persoonsvolgende financiering geen beperkende regels op te leggen voor de bepaling van de woon- en leefkosten in voorzieningen en voor de omzetting van de organisatiegebonden punten.
 - Maak het voorzieningen makkelijker om innovatieve projecten in de jeugdhulp op te starten.
- Zet in op **administratieve vereenvoudiging en efficiënte procedures** zodat de tijd maximaal naar de inhoudelijke werking kan gaan.
 - Administratieve verplichtingen zijn efficiënt en functioneel, en gebeuren bij voorkeur digitaal.
 - Enkel relevante gegevens moeten aan een overheid worden doorgegeven en dat maar eenmaal.
 - Bij inspecties en controles worden alle audits, bewijsstukken en certificaten op elkaar afgestemd. Ze mogen ook maximaal worden ingebracht, denk aan ISO, voedselveiligheid, kwaliteitsdecreet ...
 - Procedures moeten flexibel zijn en ten dienste van de inhoudelijke werking staan, en niet omgekeerd.
 - Beleidsbeslissingen in verband met overlegstructuren en samenwerkingsverbanden worden op elkaar afgestemd. Nu werkt elke sector met eigen afbakeningen. Dat is voor zorgaanbieders onwerkbaar. Vertrek van de noden van de cliënt (en de hulpverlening daarrond), niet vanuit het eigen beleidsdomein.
- Zorg voor **een gelijk speelveld**. Bekijk/behandel alle organisaties op dezelfde manier, zowel op het vlak van hun maatschappelijke doel als op het vlak van hun loon- en arbeidsvoorwaarden.
- Creëer **een kader dat het ondernemersrisico maximaal beperkt** en het bewuste keuzeprocess maximaal ondersteunt. Welzijnsgericht ondernemen betekent ook experimenteren en risicovolle keuzes maken, en zoeken naar opportuniteiten en mogelijkheden.
 - Vertrek vanuit vertrouwen en autonomie en maak een ondersteunend regelgevend kader dat ruimte en mogelijkheden geeft om flexibel en snel in te spelen op nieuwe kansen.
 - Zorg voor een Vlaams kader dat aan welzijnsgerichte ondernemingen (dezelfde) mogelijkheden en middelen geeft (als reguliere bedrijven) om te innoveren en te ondernemen.
 - Stel bij de hertekening van het Europese subsidiekader (2021-2027) de budgetten maximaal open voor de welzijnssectoren in functie van onder andere innovatie en (welzijnsgericht) ondernemerschap.
 - Creëer een gunstig investeringsklimaat met (blijvende) budgetten die (infrastructuurs-)investeringen haalbaar en realistisch maken, en die het mogelijk maken om flexibel in te spelen op evoluties.

- Pas de **indexering** toe op onze werkingsmiddelen, die werd al zesmaal geschrapt. In de verschillende sectoren werden de werkingsmiddelen niet meer aangepast sinds 2010 en de facto zelfs verminderd door een algemene besparingsmaatregel op de subsidiëring in 2015. Gecumuleerd liep de sector OPH daardoor al ruim 100 miljoen euro werkingsmiddelen mis sinds 2010; per cliënt in de organisaties bijzondere jeugdhulp loopt de besparing al op tot ruim 1.500 euro.
- Maak het **verlaagde btw-tarief** van 6% voor bouwwerken toegankelijk voor alle voorzieningen in de welzijnssectoren, zonder een onderscheid te maken tussen residentiële en niet-residentiële organisaties.

Maak het mogelijk om de gepaste ondersteuning te geven

We vinden dat iedere persoon zich ten volle moet kunnen ontplooiën. Wanneer kinderen, jongeren of volwassenen nood hebben aan opvang, ondersteuning of begeleiding, moet de gepaste hulpvorm voorhanden zijn. De kracht van welzijnsbevordering zit in de hulpverleningsrelatie. Voldoende competente en getalenteerde medewerkers zijn dan ook van cruciaal belang. Ook vrijwilligers dragen hun steentje bij.

- ✦ Zet verder in op de **versterking van de omkadering**, zodat iedereen de ondersteuning kan krijgen die past bij zijn specifieke zorgvraag en meer persoonlijke begeleiding mogelijk wordt. Denk aan kleinere leefgroepen binnen de jeugdhulpverlening. Dat is enkel mogelijk als het aantal medewerkers toeneemt. Binnen de kinderopvang is er nood aan kindvrije uren voor reflectie op het pedagogisch handelen en aan meer pedagogische coaches.
- ✦ Geef ook in het **uitbreidingsbeleid** voldoende aandacht aan omkadering, niet alleen voor de medewerkers in de directe zorg, maar ook voor hen in logistieke functies.
- ✦ Blijf investeren in **aantrekkelijke loons- en arbeidsvoorwaarden** voor de welzijnssectoren, zodat we voldoende werknemers kunnen aantrekken. Willen we aan de vraag naar kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare dienstverlening kunnen blijven voldoen, zullen er de komende tien jaar 8.000 bijkomende jobs nodig zijn⁵. Om de medewerkers die met pensioen gaan te vervangen, zijn volgens onze berekeningen nog eens 8.800 personen nodig.
- ✦ Zet in op **positieve beeldvorming** van de welzijnssectoren. Die steunen af op een personeelstekort. Sommige vacatures, zoals die voor kinder- of jeugdhulpbegeleider en ergotherapeut, raken moeilijker ingevuld. We roepen de zorgambassadeur op zich nog sterker als welzijnsambassadeur te profileren.
- ✦ Werk de aanwervingsdrempels weg om **doelgroepmedewerkers** aan te trekken.
 - Zorg dat de aanwerving van werknemers die hun diploma in het buitenland hebben behaald vlot en snel kan gebeuren.
 - Voorzie een realistische indicatiestelling en een toereikend (coördinator-)budget om de opdrachten waar te maken.
 - Erken elders verworven competenties (EVC).
 - Faciliteer de aanwerving van een persoon met een handicap.
 - Pas de RSZ-korting toe voor oudere werknemers.
 - Stimuleer beleid om mensen met een migratieachtergrond, oudere werkzoekenden, personen met een arbeidshandicap, vluchtelingen aan te werven.
- ✦ Zorg voor een **betere aansluiting van het onderwijs** op de arbeidsmarkt.

⁵ [Vlaams Welzijnsverbond \(2018\). Medewerkerkengetallen](#)

- ❖ Ondersteun organisaties bij het werk maken van **werkbaar werk**⁶. De werkstressproblematiek in de gezondheids- en welzijnssectoren is de afgelopen jaren ongunstig geëvolueerd⁷. Vooral in de jeugdbijstand, de gehandicaptenzorg en het welzijnswerk is er een sterke achteruitgang. De emotionele werkbelasting is groot. Werk maken van werkbaar werk is een gedeelde verantwoordelijkheid. Ondersteun organisaties die werk maken van een duurzaam loopbaanbeleid⁸.
- ❖ De invoering van **het nieuwe functieclassificatiesysteem (IFIC)** moet voldoende worden gefinancierd door de overheid en mag niet als een maatregel koopkrachtverhoging worden beschouwd.
- ❖ Zorg voor omkadering in organisaties die openstaan voor **werkplekleren** (stage en duaal leren).
- ❖ Maak een einde aan de rechtsonzekerheid over de toepassing van **verpleegkundige handelingen** door opvoeders en (kinder-)begeleiders. Zorg ervoor dat zij op wettige basis kunnen handelen.
- ❖ Investeer in **vrijwilligerswerk**⁹. Vrijwilligers hebben een belangrijke maatschappelijke en economische meerwaarde voor organisaties en voor de samenleving. Ze brengen de samenleving binnen in organisaties en maken het gemakkelijker om een extra(-muraal) aanbod uit te bouwen, aanvullend op de basistaken van de betaalde medewerkers.
 - Geef (autonome) vrijwilligersorganisaties voldoende middelen om een gedegen vrijwilligersbeleid uit te bouwen. Ondersteuning en coaching van vrijwilligers zijn daar volgens ons onlosmakelijk mee verbonden.
 - Hou het vrijwilligerswerk zuiver. Denk aan het ontstaan van verplichte vormen van vrijwilligerswerk¹⁰ in het kader van activerings- en re-integratietrajecten en de nieuwe wetgeving rond het bijklussen.

⁶ [Vlaams Welzijnsverbond \(2018\). Een dynamische visie op werkbaar werk in een werkbare organisatie](#)

⁷ Vlaamse Werkbaarheidsmonitor 2016, SERV

⁸ [Vlaams Welzijnsverbond \(2010\). Conceptnota loopbaanbegeleiding in welzijnsvoorzieningen](#)

⁹ [Vlaams Welzijnsverbond \(2017\). Visietekst vrijwilligerswerk](#)

¹⁰ [Vlaams Welzijnsverbond \(2015\). Standpunt verplicht vrijwilligerswerk](#)

Laat iedereen volwaardig deel uitmaken van onze samenleving

We bouwen mee aan een samenleving waarin iedereen zich welkom voelt en wordt gewaardeerd voor wie hij of zij is. We gaan resoluut voor verdraagzaam samenleven, voor inclusie, zodat iedereen zijn leven op een kwaliteitsvolle manier kan en mag beleven. Inclusie moet een verantwoordelijkheid zijn van iedereen.

- Voorzie **meer ondersteuning bij de uitbouw van een inclusief aanbod** binnen voorzieningen. Faciliteer samenwerkingen tussen sectoren zodat expertise kan worden uitgewisseld en nieuwe ideeën zich ontwikkelen. Denk aan de handicapspecifieke voorzieningen die inclusieve oplossingen binnen de sector kinderopvang of onderwijs ondersteunen. Ook de Centra voor Inclusieve Kinderopvang (CIK) vormen een goede praktijk, voer ze daarom in iedere regio in.
- Stimuleer alle beleidsdomeinen om hun **verantwoordelijkheid** te nemen. Enkel zo maken we van inclusie een realiteit.
 - Zorg voor een goede informatiedoorstroom, samenwerking en afstemming tussen de administraties van diverse beleidsdomeinen.
 - Beknibbel niet langer op de integratietegemoetkoming. Zorg er ook voor dat iedere instantie weet dat het geen inkomen is, maar een tegemoetkoming om ook met een beperking voluit te kunnen participeren in de samenleving.
 - Maak gebouwen en diensten toegankelijk, financieel en op het vlak van infrastructuur en mobiliteit.
 - Zet nog meer in op de tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Zet in op **betaalbare en kwaliteitswoningen**. Een eigen adres is een noodzakelijke voorwaarde om een volwaardig burger te kunnen zijn.
 - Maak (de voordelen van) verhuren via sociale verhuurkantoren nog meer bekend. Niet alleen bij particulieren, maar ook bij private projectontwikkelaars die zich tot bepaalde doelgroepen willen richten.
 - Straf (jong-)volwassenen niet af wanneer ze zelf alternatieven zoeken om betaalbaar te wonen (samenhuizen). Zorg dat zij hun leefloon of tegemoetkoming als alleenstaande kunnen behouden.
 - Werk wachttijden voor huursubsidies weg. Die duren soms meerdere maanden, een periode die voor personen in kwetsbare situaties amper te overbruggen is zonder subsidie.
 - Verhoog het percentage voor huren buiten het sociaal huurstelsel van 1% naar 2%.
 - Vergroot het aantal sociale woningen door te onderzoeken in welke mate leegstaande woningen kunnen worden ingezet als (tijdelijke) huisvesting.
 - Moedig lokale besturen aan om werk te maken van hun toewijzingsbeleid en toch zeker de 5% versnelde toewijzingen te benutten.

Zet in op welzijn over muren en (beleids-)grenzen heen

Participatie van de overheid, het werkveld en andere stakeholders vinden wij essentieel. Ieder neemt vanuit zijn rol de verantwoordelijkheid om als gelijkwaardige partners, met een duidelijke taakverdeling en een collectieve verantwoordelijkheid, het maatschappelijke doel te vervullen: kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning mogelijk maken voor iedereen. Enkel via de uitbouw van een efficiënt hulpverleningsnetwerk en een sterke dialoog maken we samen zo'n beleid waar.

- Zorg voor **een goede informatiedoorstroom**, samenwerking en afstemming tussen de administraties van diverse beleidsdomeinen en overheidsniveaus (federaal, Vlaams, lokaal). Enkel zo kan regelgeving goed worden afgestemd en aangepast.
- Ontwikkel **een goede en geïntegreerde aansturing** op het niveau van de Vlaamse overheid. Een goed voorbeeld is de recente keuze in de richting van één Agentschap Jeugd en Gezin¹¹ voor de totaliteit van de dienst- en hulpverlening aan jongeren en gezinnen. De eerste stappen zijn gezet, maar we zijn er nog niet. We vragen daarom:
 - Waakzaamheid, opdat de oprichting van het nieuwe agentschap niet louter een administratieve herschikking is, maar een grondige vernieuwing vanuit missie en visie.
 - Aansturing door één administrateur-generaal en in één ondernemingsplan, zodat de werking van de twee agentschappen de facto en in de praktijk als één agentschap functioneert.
 - Onderzoek naar de gevolgen van het algemeen doortrekken van de leeftijd van de doelgroep tot 25 jaar. We vinden dat belangrijk en het beantwoordt ook aan de actuele maatschappelijke noden en behoeften van (jong-)volwassenen. Er moet echter goed worden nagegaan wat hiervan de consequenties zijn (middelen, capaciteiten, relatie algemeen welzijnswerk en integrale jeugdhulp ...).
 - Geen afsplitsing op basis van het toegepaste financieringssysteem. Het aanbieden van individuele zorg en ondersteuning moet telkens het primaire uitgangspunt vormen. We zijn het er niet mee eens dat persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap wordt uitgesloten van het agentschap.
 - Faciliteer en versterk de integratie en samenwerking met onderwijs, CLB, GGZ en K-diensten. Dat gebeurt al, maar er is nood aan een grondige screening en eventuele aanpassing van de betrokken regelgeving om nieuwe rupturen, verkokering of parallelwerkende structuren te vermijden.
- **Behoud de bestaande overlegstructuren met belangrijke stakeholders** op het terrein. Het Vlaams Welzijnsverbond vertegenwoordigt en behartigt de belangen van zijn leden, en dat zowel in de Vlaamse raad en adviesraden als op raadgevende comités. Dat willen we in de toekomst voortzetten, telkens vanuit het oogpunt van werkgevers, om kwaliteitsvolle individuele zorg en ondersteuning van kinderen, jongeren en volwassenen in preciaire situaties te blijven garanderen.

¹¹ Het Vlaams Welzijnsverbond adviseerde hierover de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin, en deelde zijn standpunt ook op [Sociaal.Net](https://www.sociaal.net)

Bijkomende noden voor de ondersteuning van kinderen, jongeren en hun gezinnen

KINDEROPVANG

- Zorg voor de **uitrol van de toekomstvisie op gezinsopvang** die door Kind & Gezin samen met de sector is uitgewerkt.
- Maak werk van de **toekomstvisie op samenwerkende onthaalouders-groepsopvang**. De sector vraagt dringend duidelijkheid over ‘het statuut van de samenwerkende onthaalouder’.
- Bestendig het **werknemersstatuut voor de gezinsopvang**, aangezien het proefproject wordt uitgebreid en verbeterd.
- Voorzie een **groeipad voor de opvang van baby’s en peuters**¹².
 - Geef groeikansen en voorrang aan organisatoren kinderopvang T2A die extra plaatsen inzetten zonder subsidies T2A. Door de geldende loon- en arbeidsvoorwaarden zijn dat grote meerkosten.
 - Creëer een groeipad voor de subsidies trap 3: zorg dat het aantal voorzieningen wordt uitgebreid en voorzie telkens ook voldoende plaatsen trap 3, zodat voorzieningen de opdrachten die eraan zijn verbonden ook effectief kunnen realiseren.
 - Voer het voorziene groeipad tegen 2020 verder uit: gelijkschakeling subsidies groepsopvang van T2B naar T2A.
- Zorg voor een **nieuw decreet opvang en vrije tijd van schoolgaande kinderen** dat ervoor zorgt dat de huidige voorzieningen voor buitenschoolse kinderopvang hun middelen minimaal behouden en dat hun aanbod en tewerkstelling van medewerkers garandeert.
 - Bewaak de decentralisatie van regie en financiering.
 - Zorg voor een Vlaams aanspreekpunt voor klachten.
 - Hou de controle van het aanbod op Vlaams niveau.
 - Voorzie een groeipad voor de uitbreiding van buitenschoolse opvang en vrije tijd op lange termijn.
- Zorg voor **stabiliteit**. Op 1 april 2014 vond het decreet opvang van baby’s en peuters ingang. Sindsdien is er al heel wat bijgestuurd.

BREDE JEUGDHULP EN GEZINSONDERSTEUNING

- Zet verder in op de **preventieve gezinsondersteuning** – een basisvoorziening voor alle gezinnen – zodat gezinnen laagdrempelige ondersteuning op maat kunnen krijgen. In heel Vlaanderen moeten netwerken van rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aanwezig zijn, zoals voorzien in één gezin, één plan. Zorg daarbij ook voor een stevig uitgebouwde rechtstreeks toegankelijke hulp voor kinderen met een handicap, zodat plannen op elkaar kunnen worden afgestemd en niet worden gehinderd door naast elkaar functionerende systemen.

¹² Kind en Gezin (2018). [Subsidies voor Kinderopvang van Baby’s en Peuters](#)

- Zorg ervoor dat gevraagde of geïndiceerde hulp altijd binnen een **aanvaardbare termijn** kan worden opgestart, indien aangewezen tot de leeftijd van 25 jaar.
- Maak het mogelijk om jeugdhulp **parallel** op te starten bij sanctionering of herstelgerichte afhandeling van jongeren.
- Neem de gevolgen van de invoering van het **jeugdsanctierecht** van bij aanvang mee: verschuiving van jongeren naar private begeleiding en opvang (delictgericht, beveiligd) vergt een berekening van capaciteit te vermenigvuldigen met de kostprijs van de voorziene typemodules.
- Stel de **noden in alle verblijfsvormen centraal**: intersectoraal, voor kinderen en jongeren tot 25 jaar.
- Introduceer **trajectbegeleiding** wanneer geïndiceerd en aangewezen. Trajectbegeleiding hoeft niet voor iedereen, maar voor een aantal dossiers zou het de jongere, het gezin en de hulpverlener vooruithelpen.
- Werk de anomalie weg in **de financiering** van de typemodules van de Centra voor Integrale Gezinszorg.
- Zorg voor opvolging en uitvoering van de aanbevelingen van de **taskforce verblijf** zoals onderschreven.
- Versterk het **contextgericht werken** in de diensten van de pleegzorg.
- Regulariseer de projecten voor de **niet-begeleide minderjarige vreemdelingen**.
- **Copy-paste de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen met een handicap niet van die voor volwassenen**, maar neem de specificiteit en eigenheid van kinderen en jongeren en hun gezin als basis. Zorg voor een goede transitie, eventueel met tussenstappen. Hou rekening met de ervaringen die werden opgedaan bij de invoering van de persoonsvolgende financiering bij volwassenen.
 - Hou rekening met de context van het kind bij het bepalen van de budgethoogte. Die speelt naast de zorgnood, het zorggebruik en de zorgzwaarte een belangrijke rol.
 - Zorg voor een wetenschappelijk gevalideerde methodiek om de zorgzwaarte te bepalen.
 - Zet in op flexibele processen die een flexibele aanpassing van het budget mogelijk maken wanneer dat nodig zou zijn als gevolg van de ontwikkeling van het kind of van wijzigingen in zijn context.
 - Voorzie een keuzemoment in het financieringssysteem waarop wordt bepaald op welke wijze de middelen ter beschikking worden gesteld. Maak het mogelijk om af te wegen wanneer opdrachtfinanciering een goede methodiek is.
 - Stem de persoonsvolgende financiering af op de processen in het onderwijs.
 - Controleer dat de toegekende middelen enkel worden gebruikt voor het ondersteuningsplan.
 - De uitwerking van het nieuwe financieringssysteem moet worden gedragen door een performant werkende overheidsorganisatie. Betrek ook de sector bij de verdere uitwerking. We werken met open vizier mee aan een visie op de jeugdhulp 2.0. Financiering is het sluitstuk. Bij doelgroepen die diverse sectoren overlappen, moet er een goede, complementaire afstemming zijn. De financieringssystemen mogen een objectieve ondersteuningskeuze niet beïnvloeden.

Bijkomende noden voor de ondersteuning van volwassenen met een handicap

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ONDERSTEUNING

- Een **stevig uitgebouwde rechtstreeks toegankelijke hulp** is nodig, aanvullend op de persoonsvolgende financiering, en zal een preventief effect hebben.
- Stimuleer mensen om **budgetten op maat** te vragen door een vangnet te voorzien wanneer ze tijdelijk extra ondersteuning kunnen gebruiken. Daar is een goed werkend respijtzorgplan voor nodig.

PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING VOOR MEERDERJARIGEN

- Evalueer **de maatschappelijke meerwaarde** van de persoonsvolgende financiering: worden de doelstellingen van het Perspectiefplan 2020 bereikt? Draagt de persoonsvolgende financiering effectief bij tot kwaliteit van leven?
- Herbekijk de **toeleidingsprocedure** en stuur ze bij waar nodig.
 - Vereenvoudig ze en kort de doorlooptijd in.
 - Verbeter de methodiek van de zorgzwaartebepaling.
 - Maak een vlottere herziening mogelijk bij wijzigende noden.
 - Laat de noodsituatieprocedure en de maatschappelijke noodzaak samenvallen.
 - Verhoog de kwaliteit van de inschalingen door te werken met een beperkte groep onafhankelijke, neutrale, multidisciplinaire teams die goed worden opgeleid en beter door de overheid aangestuurd. Zolang prioritering van vragen nodig is omdat de beschikbare middelen ontoereikend zijn, moet dat op een transparantere manier gebeuren
- Stuur de **budgetcategorieën** bij: zorg voor meer gedifferentieerde, logisch opgebouwde categorieën die niet alleen rekening houden met de zorgnood, het zorggebruik en de zorgzwaarte van de persoon met een handicap, maar ook met zijn context.
- Voorzie maatregelen voor de bescherming van **kwetsbare groepen**. Ondersteun hen bij het voeren van hun eigen regie. Ondersteun ook bewindvoerders zodat ze maximaal in het belang van hun cliënt voor de gepaste ondersteuning kunnen kiezen.
- Zorg dat er voor cliënten die al werden ondersteund vóór de overgang naar de persoonsvolgende financiering **gelijke budgetten voor gelijke profielen** worden voorzien.
- Vrijwaar **voldoende organisatiegebonden middelen**, zodat voorzieningen zich kwaliteitsvol en efficiënt kunnen organiseren.

Bijkomende noden voor de Centra Ambulante Revalidatie (CAR)

- Laat een **flexibelere inzet van therapeutisch personeel** toe, zodat er vlot kan worden ingespeeld op wijzigende hulpvragen van de cliënt en/of z'n context. Ook de intensiteit van de hulpverlening moet kunnen worden afgestemd op de aard van de hulpvragen van de cliënt en/of z'n omgeving. Voortrajecten, follow-up en nazorg, mobiele zorg en outreach dienen daarom ook tot de mogelijkheden van de hulpverlening van de CAR te behoren.
- Behoud een **rechtszeker en kostendekkend financieringsmechanisme**.
- Maak werk van **directe toegankelijkheid** en behoud de lage eigen bijdrage voor de cliënt, zodat sociaal zwakkere gezinnen gemakkelijk kunnen worden bereikt.
- Zet in op **ambulante revalidatie**. Uitbreidingsbeleid, onder andere gebaseerd op prevalentiecijfers en omgevingsanalyse, is aangewezen om tegemoet te komen aan de maatschappelijke noden en om te voorzien in een evenwichtig verspreid CAR-aanbod in Vlaanderen.

Versterk de Vlaamse sociale bescherming

Met de invoering van de Vlaamse sociale bescherming heeft de overheid een baanbrekende stap gezet. Het is een belangrijke toekomstgerichte ontwikkeling die alle kansen moet krijgen om te groeien.

- **Breid de Vlaamse sociale bescherming uit.** Gezondheid is ons hoogste goed, waarom er dan niet meer voor bijdragen? Door de groeiende noden (door vergrijzing, chronische zorg ...) zullen nog meer zorgbehoevenden een zorgbudget nodig hebben om betaalbare hulp te kunnen inschakelen.
- Ga nog sterker voor een **inkomensafhankelijke bijdrage**, gekoppeld aan een maximumfactuur. Nu betalen Vlamingen met een lager inkomen in verhouding toch nog meer dan zij die over een hoger inkomen beschikken, terwijl het net de sterke schouders zijn die meer zouden moeten dragen. Door de zorgpremie te koppelen aan het inkomen wordt de solidariteit gelijkwaardiger.
- Evalueer het **basisondersteuningsbudget** (BOB). Wordt het werkelijk gebruikt waarvoor het dient? Draagt het bij aan de kwaliteit van leven?

De 9 speerpunten van het Vlaams Welzijnsverbond

1. Werk de wachtlijsten weg

Iedereen heeft recht op ondersteuning. Dat recht start bij een toegankelijke welzijnssector, die iedereen op het moment dat hij dat nodig heeft de gepaste hulp kan bieden. De wachtlijsten brengen dat recht in het gedrang. Het wegwerken ervan vinden wij daarom een prioriteit voor de overheid!

2. Versterk de omkadering

We vinden dat iedere persoon zich ten volle moet kunnen ontplooiën. Voldoende competente en getalenteerde medewerkers zijn dan ook van cruciaal belang om een kwaliteitsvolle ondersteuning en nabijheid te kunnen realiseren in hulpverlening.

3. Geef voldoende ruimte aan welzijnsgericht ondernemerschap

Welzijnsgericht ondernemen betekent voor ons in een meer economische setting bewust keuzes maken die een meerwaarde creëren voor het individu én de maatschappij. De overheid moet dat welzijnsgerichte ondernemerschap mogelijk maken en faciliteren. We denken daarbij onder meer aan een regelluw kader dat ondernemersrisico's beperkt, minder administratieve lasten en een gelijk speelveld voor alle actoren die zich in het hulpverleningslandschap bewegen.

4. Zet in op de instroom en het behoud van medewerkers

Willen we aan de vraag naar kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare dienstverlening kunnen blijven voldoen, zullen er de komende tien jaar meer dan 16.000 jobs moeten worden ingevuld in onze welzijnssectoren. Maak daarom werk van aantrekkelijke loons- en arbeidsvoorwaarden voor de welzijnssectoren, zet in op positieve beeldvorming, werk drempels weg om doelgroepmedewerkers aan te trekken en zorg voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5. Zorg dat het werk haalbaar blijft

De werkstressproblematiek in de gezondheids- en welzijnssectoren is de afgelopen jaren ongunstig geëvolueerd. Vooral de emotionele werkbelasting vormt een belangrijke stressfactor. Ondersteun organisaties die werk maken van een duurzaam loopbaanbeleid en werkbaar werk, want dat is een gedeelde verantwoordelijkheid!

6. Laat iedereen volwaardig deel uitmaken van de samenleving

We bouwen mee aan een samenleving waarin iedereen zich welkom voelt en wordt gewaardeerd voor wie hij of zij is. We gaan resoluut voor verdraagzaam samenleven, voor inclusie, zodat iedereen zijn leven op een kwaliteitsvolle manier kan en mag beleven. Inclusie moet een verantwoordelijkheid zijn van iedereen.

7. Creëer een welzijnsbeleid over muren en (beleids-)grenzen heen

Participatie van de overheid, het werkveld en andere stakeholders vinden wij essentieel. Ieder neemt vanuit zijn rol de verantwoordelijkheid om als gelijkwaardige partners kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning mogelijk te maken voor iedereen. Een degelijke informatiedoorstroom tussen departementen en overheden, een goede en geïntegreerde aansturing en het blijven betrekken van stakeholders op het terrein bij de beleidsvorming zijn daarvoor noodzakelijk.

8. Voorzie een meerjarenbegroting en langetermijnplanning

Zorg ervoor dat de zorgaanbieders een strategische planning kunnen uitwerken door een meerjarenbegroting en langetermijnplanning te voorzien. Beide zijn essentieel om te kunnen investeren, innoveren en ondernemen.

9. Versterk de Vlaamse sociale bescherming

Met de invoering van de Vlaamse sociale bescherming heeft de overheid een baanbrekende stap gezet. Het is een belangrijke toekomstgerichte ontwikkeling die alle kansen moet krijgen om te groeien. We pleiten voor een verhoging van de zorgpremie die rekening houdt met ieders inkomen. Daarnaast vragen we een evaluatie van het basisondersteuningsbudget (BOB).